24/06/2020

Σύγχρονο συναξάρι του νέου Αγίου της εκκλησίας μας, Καλλινίκου

/ Γνώμες

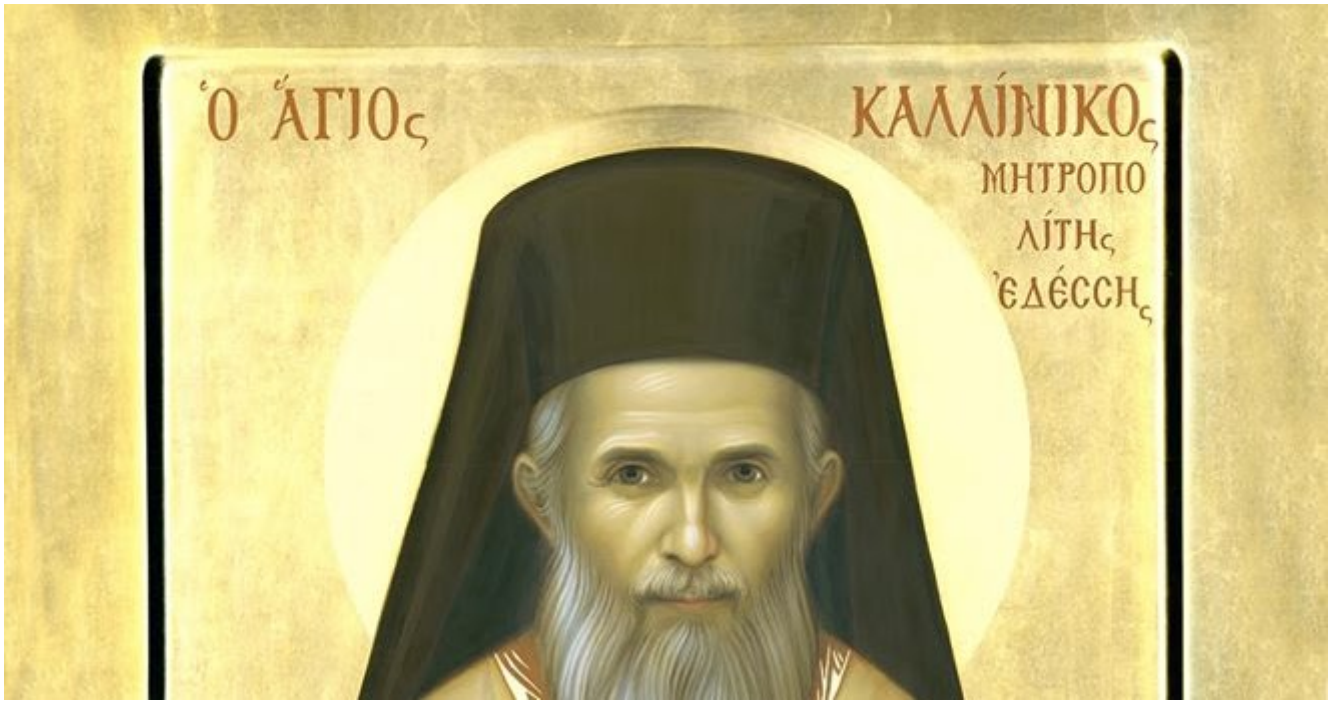

Με αφορμή τη χθεσινή επίσημη αγιοκατάταξη του μακαριστού κυρού Μητροπολίτου Εδέσσης, Πέλλης και Αλμωπίας Καλλίνικου δημοσιεύουμε την εμπειρία ζωής του μοναχού π. Θεολόγου Ιβηρίτη από τη γνωριμία και τη συναναστροφή του με τον Άγιο, που βρίσκεται στο βιβλίο του Μητροπολίτου Ναυπάκτου κ. Ιεροθέου «Κόσμημα της Εκκλησίας», στις σελ. 727-729, με τίτλο «Προσωπική Κατάθεση». Το συγκεκριμένα απόσπασμα αποτελεί ένα σύγχρονο συναξάρι.

- Του μοναχού π. Θεολόγου Ιβηρίτη.

... Γνώριζα τον μητροπολίτη Εδέσσης, Πέλλης και Αλμωπίας Καλλίνικο επί 15 περίπου χρόνια, από τότε που παρακολουθούσα τις πρώτες τάξεις του γυμνασίου. Ποιμένας καλός, ιδιαίτερα αγαπούσε τα παιδιά. Πολλές φορές τον είδαμε στο σχολείο, στα κατηχητικά και σε άλλες εκδηλώσεις. Το μητροπολιτικό οίκημα ήταν πάντα ανοιχτό για όλους. Συχνά, ακόμα και σε ώρες ακατάλληλες, κατέβαινε ο ίδιος να μας ανοίξει όταν χτυπούσαμε το κουδούνι ζητώντας τον ιερομόναχο που έμενε μαζί του. Μετά πήγαινε να τον φωνάξει. Κι αν αυτός δεν ήταν εκεί, ο δεσπότης μας κερνούσε κάτι και μας έκανε συντροφιά. Πάντα κάτι καλό είχε να μας πει.

Τα τελευταία χρόνια συνήθως εξέφραζε την αγωνία του για περισσότερους συνεργάτες. Ήταν φανερό ότι ο ζήλος του οίκου του Κυρίου τον κατέτρωγε μέρα και νύχτα. Μεριμνούσε για όλη την επαρχία. Κατά κανόνα, στον μητροπολιτικό ναό χοροστατούσε κατά τον εσπερινό του Σαββάτου και λειτουργούσε τις πολύ μεγάλες γιορτές. Τον υπόλοιπο χρόνο περιόδευε στις άλλες 132 ενορίες της Ι. Μητροπόλεως. Συνήθως έδινε τα ονόματα όχι πολύ γνωστών και «Μη Εορταζομένων» Αγίων στις καινούργιες εκκλησίες της επαρχίας του (του αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτου, των αγίων Ακύλα και Πρισκίλλης...). Έτσι, τις περισσότερες μέρες του χρόνου κάποιος ναός θα πανηγύριζε, κάποιου Αγίου τα λείψανα θα τιμώνταν, κάποια άλλη τοπική εκδήλωση θα υπήρχε, κι ο δεσπότης δικαιολογημένα θ᾽ απουσίαζε από την Έδεσσα.

Αλλά, κι όταν επέστρεφε, πριν το μεσημέρι, πήγαινε στο γραφείο του κι έμενε εκεί μέχρι τη μιάμιση, πολλές φορές και το απόγευμα. Και τις υπόλοιπες ώρες της ημέρας ήταν πρόθυμος να δεχτεί οποιονδήποτε. Τον θυμάμαι να λέει σε κάποιον ιερέα, όταν τον χειροθετούσε πνευματικό: «Και Τα Μεσάνυχτα Να Σου Χτυπήσει Κανείς Την Πόρτα Για Εξομολόγηση, Να Του Ανοίξεις.» Έτσι ένιωθε την ποιμαντική του ευθύνη. Αγαπούσε να συμμετέχει στις χαρές και στις λύπες των παιδιών του. Μερικές φορές βρέθηκε απρόσκλητος σε κηδείες. Ιερουργούσε προσεκτικά, με απλά άμφια και ήρεμες κινήσεις.

Βρήκε πολλές εφημεριακές θέσεις κενές, όταν πήγε στην Έδεσσα, και προσπάθησε να τις πληρώσει. Τον απασχολούσε έντονα το γεγονός ότι υπήρχαν χωριά χωρίς παπά. Δύσκολα τοποθετούσε δεύτερο ή τρίτο εφημέριο στις ενορίες των πόλεων. Κι όπου υπήρχαν δεύτεροι, τις Κυριακές και γιορτές λειτουργούσαν στα χωριά. Οργάνωνε ταχύρρυθμα εκκλησιαστικά φροντιστήρια για τους ολιγογράμματους υποψήφιους ή ήδη χειροτονημένους ιερείς. Προσέλκυσε δεκάδες από άλλες επαρχίες. Υπολογίζονται σε 60-70 οι ιερείς που χειροτόνησε στη διάρκεια της αρχιερατείας του. Και δεν ήταν εύκολος στις χειροτονίες. Έπρεπε να περάσουν μήνες γνωριμίας μ᾽ έναν έγγαμο και χρόνια δοκιμής για έναν άγαμο, για να τους χειροτονήσει. Ήταν όμως ανεπίφθονος προς τους συνεργάτες του. Πάντα ευγενικός, τους άφηνε να κινούνται ελεύθερα· επόπτευε μόνο και τους συμβούλευε

διακριτικά.

Το κήρυγμά του είχε κάτι από τη χάρη του αγίου Κοσμά του Αιτωλού, που τόσο αγαπούσε και ανέφερε στις ομιλίες του. Το ίδιο και η μορφή του. Μικρόσωμος, ασκητικός και μειλίχιος, μιλούσε απλά και πατρικά, με πολλές παραστάσεις από τη ζωή των απλών ανθρώπων. Δεν κούραζε, κι όταν μιλούσε επί 20-25 λεπτά. Εκτός από τη θεία Λειτουργία, κήρυττε και σε άλλες ακολουθίες, χωρίς να σε απομακρύνει από τη μυσταγωγία τους. Την ίδια εκκλησιαστική ατμόσφαιρα αποπνέουν και οι εγκύκλιοί του. Όταν δεν υπήρχε προφορικό, φρόντιζε να διαβάζεται στις εκκλησίες το γραπτό κήρυγμα που με επιμέλεια ετοίμαζαν οι συνεργάτες του.

Αγαπούσε πολύ και συγχωρούσε. Γεύτηκε πολλές πίκρες, ποτέ όμως δεν αντέδρασε βίαια. Μόνο το πρόσωπό του έδειχνε κουρασμένο και τα γένια του που άσπριζαν. Δεχόταν ατάραχος τις κατά πρόσωπον επιθέσεις. Πολλές φορές αρνήθηκε να μηνύσει συκοφάντες του, γιατί τους θεωρούσε παιδιά του. Άφηνε τις ασύστατες εναντίον φήμες του να κυκλοφορούν, κι αυτό φαινόταν να βλάπτει τους πιστούς. Όταν όμως κανείς αναλογιστεί τη θέρμη με την οποία προσεύχονταν κατά την ασθένειά του και την αίσθηση του κενού που άφησε πίσω του, καταλαβαίνει πως ο δεσπότης είχε δίκιο. Όπως ό,τι γνήσιο και απλό, ο Εδέσσης Καλλίνικος αναδεικνύεται με την πάροδο του χρόνου.

Λίγα μόνο θ' αναφέρουμε για την ταπείνωση, την ακτημοσύνη, την ελεημοσύνη του. Δεν δέχτηκε ποτέ «τυχερά». Πέθανε χωρίς δραχμή. Είχε λίγα ράσα και άμφια· τα περισσότερα, δώρα προσφιλών του προσώπων. Αν και είχε ελάχιστα έξοδα, τα χρήματά του τελείωναν πριν από το τέλος του μήνα. Ξαλάφρωνε από το βάρος τους γεμίζοντας τις τσέπες των φτωχών. Το ύφος του διόλου «Δεσποτικό». Όταν κυκλοφορούσε χωρίς εγκόλπιο (κι αυτό, τις περισσότερες φορές), κανείς δεν υποπτευόταν πως ήταν επίσκοπος. Αν και είχε άξιους κι εκλεκτούς συνεργάτες με συγγραφική δραστηριότητα, θεωρούσε ματαιοπονία την έκδοση περιοδικού από τη μητρόπολη, ίσως διότι θα συνεπαγόταν προσωπική του προβολή. Δέχτηκε να εκδοθεί ημερολόγιο για την τοπική αγία νεομάρτυρα Χρυσή, μόνο υπό τον όρο να μην υπάρχει μέσα φωτογραφία του. Αν και τα ιδρύματα, κατηχητικά, κατασκηνώσεις κι άλλες παιδευτικές δραστηριότητες γνώρισαν μέρες ακμής κατά την αρχιερατεία του, το όνομά του ελάχιστα αναφέρθηκε στον τύπο. Εφάρμοζε το «Λάθε Βιώσας».

Όπως όλοι οι άγιοι ιεράρχες της Εκκλησίας μας, έτσι κι ο Καλλίνικος αγαπούσε τον μοναχισμό. Όταν του το είπαν, απάντησε: «Τον Εαυτό Μου Αγαπώ. Δεν Είμαι Εγώ Μοναχός;» Επισκεπτόταν συχνά το Άγιον Όρος. Την τελευταία φορά που χοροστάτησε σε πανήγυρη, αντί για αφηρημένα εγκώμια, στην πανηγυρική τράπεζα μίλησε για την ανατροφή που πήρε. Πώς η γιαγιά-πρεσβυτέρα τον ξυπνούσε τα μεσάνυχτα, να κάνει μετάνοιες, για να μην αφιερώνει όλη τη νύχτα

στον ύπνο. Πώς η οικογένειά τους υποδεχόταν τους περιοδεύοντες μοναχούς. Ποια εντύπωση άφησε στην καρδιά του μικρού Δημήτρη η παρουσία τους και η σιωπή του υποτακτικού μπροστά στον γέροντά του. Και πολλά άλλα. Στο τέλος της πανηγύρεως οι παρόντες μοναχοί κατέληξαν: «Αυτός Είναι Δεσπότης. Αυτόν Να Καλούμε Στις Πανηγύρεις.»

Ένιωθε την καλογερική γιατί τη ζούσε. Η δίαιτά του ασκητική κι η εγκράτεια στις αισθήσεις του μεγάλη. Γι᾽ αυτό και φρόντιζε τα μοναστήρια της επαρχίας του. Τα τελευταία χρόνια της αρχιερατείας του τρία μοναστικά καθιδρύματα ιδρύθηκαν ή επανδρώθηκαν στα όριά της. Έτυχα σε συνάντησή του μ᾽ ένα γέροντα ασκητή (τον π. Παΐσιο) κι έναν ηγούμενο στο Άγιον Όρος. Χαιρόταν ο ένας ν᾽ ακούει τον άλλο να εκφράζει όσα κι ο ίδιος ζούσε και αισθανόταν. Μου θύμισε τον Μ. Αθανάσιο, όταν επισκέφθηκε τον Μ. Αντώνιο, και τον άγιο Παχώμιο που έλεγε ότι βλέπει στη γενιά του «Τρία Κεφάλαια Ὑπὸ Θεοῦ Αὐξανόμενα Εἰς Ὠφέλειαν Πάντων Των Νοούντων»: έναν επίσκοπο, τον Μ. Αθανάσιο· έναν αναχωρητή, τον Μ. Αντώνιο, και την κοινωνία του μοναστηριού του (Βίος α΄ οσίου Παχωμίου, 136).

Η Εκκλησία λειτουργεί καθολικά, χωρίς ν᾽ απολυτοποιεί το μερικό. Και, σαν τον άγιο Ιωάννη τον Χρυσόστομο, ένας σωστός επίσκοπος είναι και καλός ιερουργός και σωστός μοναχός και σωστός κοινωνικός ηγέτης. Νοιάζεται για όλες τις ανάγκες του λαού κι όλους τους αγκαλιάζει. Τέτοιος υπήρξε κι ο Εδέσσης Καλλίνικος. Ας έχουμε την ευχή του κι ας παρακαλούμε τον Κύριο ν᾽ αναδεικνύει πολλούς σαν κι αυτόν.

** Ο Κατά Κόσμον Δημήτριος Πούλος Γεννήθηκε Στα Σιταράλωνα Αγρινίου Στις 26 Ιανουαρίου 1919. Αποφοίτησε Από Τη Θεολογική Σχολή Του Πανεπιστημίου Αθηνών Το 1942 Και Υπηρέτησε Ως Γραμματέας Της Ι. Μητροπόλεως Αιτωλίας Και Ακαρνανίας Ώς Το 1946 Που Στρατεύθηκε. Το 1949 Επανήλθε Στη Θέση Του Γραμματέα, Διακονώντας Την Εκκλησία Και Ως Λαϊκός Ιεροκήρυκας, Μέχρι Το 1957, Όταν Εκάρη Μοναχός Με Το Όνομα Καλλίνικος, Χειροτονήθηκε Διάκονος Και Πρεσβύτερος Και Διακόνησε Τη Μητρόπολη Ως Πρωτοσύγκελλός Της Και Ιεροκήρυκας. Το 1967 Εξελέγη Και Χειροτονήθηκε Μητροπολίτης Εδέσσης, Όπου Υπηρέτησε Την Εκκλησία Μέχρι Την Προς Κύριον Εκδημία Του, Το 1984, Αφήνοντας Μνήμη Αγίου Ανδρός...*

Το παραπάνω κείμενο συντάχθηκε λίγο καιρό μετά την εκδημία του από το πνευματικό του τέκνο, τον Σεβασμιώτατο κ. Ιερόθεο. Το αναρτάμε εδώ, με επουσιώδεις αλλαγές.

ΠΗΓΗ: Αντίφωνο